

Українські ціни португальської столиці

Всього якихось років шість тому Португалія була однією з найбідніших країн Євросоюзу. Під час кризи місцеві мешканці стали братися за брудну хатню роботу, якої до того не цуралися хіба що українські заробітчани. Як сьогодні живеться українцям у Португалії, розпитуємо в нашій землячки Ольги, яка живе в столиці країни Лісабоні.

– Кризи в Португалії вже давно немає. Уряд постійно підвищує мінімальну зарплатню. В державу вкладають великі інвестиції. Недалеко від нас розбудовують Oeiras Valley – це еквівалент Силіконової долини, що в США, Гугл відкрив центральний європейський офіс саме в Португалії. Тут створений один з найбільших у Європі «айтішний» центр, ведуться медичні дослідження світового рівня, розвиваються нові галузі, постійно потрібні спеціалісти.

У районі, де я мешкаю, будується багато нових модерних будинків – кондомініумів, готелів, торгових центрів. У сусідньому районі відкрився міжнародний університет. Словом, життя кипить на повну.

євро за 250 грамів (середня ціна – 1 евро 30 центів).

Куди ж без м'яса і риби!

Португальці люблять м'ясо. Люди навіть з мінімальними прибутками можуть дозволити собі його в щоденному раціоні. Так, цілу свіжу курку в Лісабоні можна купити за 1,99–3 евро (за кілограм виходить близько двох евро). Часто бувають акції, то можна по півтора евро за кілограм придбати, а курячі ніжки ще дешевші. Багато португальців «помішані» на здоровому харчуванні, тож обирають дієтичну грудинку, на яку теж часто бувають знижки. Свинина коштує там 2,5–3,5 евро за кілограм, телятина

він не є основним продуктом харчування. Наприклад, м'ясо місцеві жителі смакують переважно з овочами і вареною зеленню, заправленою азейтою (свіжовичавлена оливкова слія) і часником, або свіжими салатами.

Увечері можна зекономити?

Більшість португальців затоварюється в міні- чи супермаркетах («Lidl», «Aidi», «Continent», «Jumbo», «Pingo doce»). Магазинчиків, як у нас на кожному розі, практично немає, тільки спеціалізовані «фрутарії», де продають фрукти, овочі і зелень, «тальо» (м'ясо), «пейшаріу» (морські продукти). Спеціалізовані магазини славляться тим, що асортимент товарів у них ширший, ніж у супермаркеті, і вони свіжіші, а ціни при цьому ненабагато вищі.

Фруктів і овочів португальці їдять значно більше, ніж ми, і багато зелені. Ці продукти дешевші, ніж у нас. Так, мандарини і банани в Португалії сто-

Пенсія – не лише на харчі

Медичнеобслуговування в Португалії дороге, але багато хто має медичну страховку, що значно спрощує ситуацію. Люди, які мають номер медичного обслуговування і сімейного лікаря, відвідують його за потребою і платять за прийом 4,50 евро. Це суму додержав-

новить 650 евро (це після сплати всіх податків і зборів), з нового року її будуть підвищувати. У Португалії, як і будь-де, рівень доходів залежить від бажання працювати, кваліфікації, освіти. Навіть наші заробітчани мають зарплати 1,5–2, а подекуди й 3 тисячі евро (це одиниці, які мають свої фірми).

Чається зі своїми друзями, вони їздять на «кінту» (це як наша дача). Харчується жінка просто, надаючи перевагу свіжим фруктам і овочам, з мінімальним кулінарним втручанням.

У Португалії, як і в Україні, є чимало бідних людей. Однак у цій європейській країні діє багато спільнот, а при церквах – місій, які допомагають малоімущим

Помічниками по господарству тут не тільки українські заробітчани працюють, але й бразильці, вихідці з Африки і самі португальці. А українці тут вже давно позаймали також інші ніші: надають різноманітні лікувальні, косметологічні послуги, працюють у торгових центрах. Є й такі, що по відкривали тут свої фірми, магазини, юридичні центри, школи. Чимало українців купують житло (якщо людина легально працює, вона може взяти житло під невеликі відсотки в кредит), навчаються у вищих навчальних закладах та живуть звичним для португальців життям.

Молоко – найпопулярніший продукт

Нещодавно я читала статтю, що найбільш популярним продуктом за частотою покупок у португальських супермаркетах є молоко. і це справді так. Його тут купують блоками. Бо кожен португальський сніданок починається з пластівців, залитих молоком. Молоко коштує від 45 центів за літр. Я вже звикла до його злегка порошкового присмаку, хоча колись його дуже відчувала.

Як і в нас, на португальських прилавках є дешеві спреди. А справжнє вершкове масло коштує до 2

трохи більше

Порівнюючи з м'ясом, риба у столиці Португалії дорожча. Найдешевшу заморожену можна знайти від 3,5 євро, а щоб купити свіжу, треба викласти від 6 і вище євро. Втім, маленьку рибу для смаження можна придбати і по 2 євро за кілограм. А улюблену українцями скумбрію, яку португальці не надто поважають за її надто риб'ячий запах, теж можна купити за 2 євро. Ціна залежить ще й від того, де риба виловлена – в океані чи штучній водоймі. Для уважних маленькими буквами біля ціни завжди написано джерело вилову (oceanico Atlantico, Pacifico або ж agricultura).

У Португалії досить дорогий хліб – залежно від ваги й виробника, коштує від 50 центів до 2 євро. Але

банани в Португалії стабільно коштують 99 центів. Часто бувають знижки, то кілограм бананів можна придбати від 70 центів, у сезон мандарини й апельсини коштують ще менше. За таку ж ціну можна купити помідори. Картоплю продають по 50–80 центів за кілограм, моркву (вже помиту) можна купити також за 50 центів. Ціна на яблука починається від 70 центів за кілограм і дотягує до 2 євро.

Усю продукцію стараються продати за день, тому ближче до закриття ті ж овочі і фрукти можна купити вже за пів ціни. Невдовзі будуть післяріздвяні знижки до 80 відсотків практично на будь-яку продукцію, тож добротні речі можна буде купити за дуже класною ціною. Часто також бувають так звані чорні п'ятниці.

Словом, там не стоїть питання збирати і відкладати із зарплати на якусь кофтинку, як, пам'ятаю, треба було робити в Україні. Постає питання смаку, бо купити можна дозволити собі все. Оскільки одяг доступний, із ним не «заморочуються». Здебільшого люди вдягаються дуже просто і стримано. Натомість високі підбори, всякі блискітки, яскравий макіяж викликають сміх. Натуральність, здоровий вигляд, позитив, скромність і доглянутість – ось що завжди в моді. І це мені імпонує.

4,50 євро. Цю суму держава сплатить за вас, а ви потім повертає при подачі податкової декларації.

Якщо людина стає інвалідом чи помирає, то їй або її рідним виплачують компенсацію в середньому до 40 тисяч євро поступовими виплатами. Це за умови, що є спеціальна страховка на життя. Та більшості за рахунок державного соціального забезпечення виплачується фінансова підтримка на поховання людини, якщо вона працювала і платила податки. Крім того, в Португалії діє такий закон: якщо один із подружжя помирає, його пенсія переходить до вдови (вдівця). Мінімальна пенсія тут становить 650 євро.

Харчі й одяг – не основні витрати португальських пенсіонерів. Принаймні раз, а то й кілька разів на рік вони дозволяють собі відпочивати на курортах. Особливо популярні автобусні двотриденні тури, які коштують копійки, та круїзні маршрути країнами Європи. У Лісабоні є величезний порт, тож людям не потрібно кудись додатково їхати чи летіти. Також є багато бюджетних лоукостерів, різноманітних сервісів пошуку дешевого житла типу Букінг.ком плюс безвізовий режим – усе це дозволяє подорожувати Європою дешево і часто. Відтак подорожі є абсолютною нормою для місцевих мешканців, особливо популярні вони серед молоді.

Найменша зарплата ста-

Житло дорожчає, інтернет дешевшає

Найбільша стаття витрат для сім'ї Ольги, як і для більшості місцевого населення, – це оренда житла і комунальні послуги. За невеличку двокімнатну квартиру неподалік від океану треба заплатити 425 євро плюс комунальні послуги 100 євро. Останнім часом ціни на житло значно зросли у зв'язку з приїздом айтішників та студентів з інших країн. Комбінований проїзний, куди входять проїзд на потязі, автобусі, барках та метро, коштує 40 євро на місяць (фіксована ціна, за що ми вдячні уряду). За безлімітний інтернет, телебачення, стаціонарний телефон доводиться викласти 30–40 крєвних (а ось комунікаційні послуги здешевшали завдяки великій конкуренції у цій сфері).

Постригтися в перукарні коштуватиме 10–15 євро, якщо ж замовити цю послугу додому, то ще 5 євро. Перекусити в обідню перерву в кафе можна за 7–10 євро. Філіжанка вранішньої кави – а кава у Лісабоні пресмачна! – коштує 60 центів.

Зі своїми заробітками Ольга (працює на двох роботах, заробляє 800 євро, на руки після сплати податків отримує 740) не дозволяє собі якихось особливих розкошів. Але принаймні раз на місяць вона зустрі-

одягом та харчами. Звісно, й серед португальців є такі, що не хочуть працювати, сподіваються на соціальну допомогу.

Ті, що шукають більших заробітків, їдуть на роботу до багатших країн – Франції, Швейцарії, Англії, Канади, Сполучених Штатів. Мабуть, через це до емігрантів португальці ставляться з розумінням. Навіть видали закон: людина, яка легально безперервно прожила там п'ять років, може претендувати на португальське громадянство, що дає можливість потім бути мобільним у плані переїзду і роботи в інших країнах світу. Тож і Ольга нині в процесі отримання португальського громадянства. Бо в Україну, каже, повертатися не збирається. Принаймні найближчим часом.

Валентина САС